RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE VIIe KAMER

A R R E S T

nr. 260.720 van 23 september 2024
in de zaak A. 241.534/VII-42.453

In zake : het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Konstantijn Roelandt
kantoor houdend te 2600 Antwerpen
Koninklijkelaan 16/000
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

1. F.D.C.
2. R.V.B.
3. G.V.B.
4. M.L.
5. D.V.O.

I. Voorwerp van het beroep

1. Het cassatieberoep, ingesteld op 26 maart 2024, strekt tot de nietigverklaring van arrest nr. RvVb-A-2324-0466 van de Raad voor Vergunningsbetwistingen van 15 februari 2024 in de zaak 2223-RvVb-0502-A.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Het cassatieberoep is toelaatbaar verklaard bij beschikking van 4 juni 2024.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Peter Provoost heeft een verslag opgesteld, op grond van artikel 19 van het koninklijk besluit van 30 november 2006 ‘tot vaststelling van de cassatie-procedure bij de Raad van State’ (hierna : cassatieprocedurebesluit).

Het verslag is aan de partijen ter kennis gebracht.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 september 2024.

Staatsraad Francis Van Nuffel heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Konstantijn Roelandt, die verschijnt voor de verzoekende partij, is gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Peter Provoost heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973 (hierna : RvS-wet).

III. Feiten

3.1. De NV Luminus vraagt een omgevingsvergunning voor het bouwen en exploiteren van vier windturbines op het grondgebied van de gemeenten Westerlo, Hulshout en Heist-op-den-Berg. De deputatie van de provincieraad van Antwerpen verleent op 19 mei 2022 een vergunning voor drie van de vier windturbines.

3.2. Tegen deze beslissing worden bestuurlijke beroepen ingediend bij de verzoekende partij. De verzoekende partij beslist op 12 januari 2023 om de gevraagde vergunning voor de vier windturbines te verlenen.

3.3. De verwerende partijen stellen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen (hierna: RvVb) een beroep in tot vernietiging van de beslissing van 12 januari 2023. Met het bestreden arrest vernietigt de RvVb de beslissing van 12 januari 2023, stelt hij zijn arrest in de plaats van de nieuw te nemen beslissing en weigert de omgevingsvergunning.

IV. Onderzoek van het enig cassatiemiddel

Uiteenzetting van het middel

4. De verzoekende partij voert de schending aan van artikel 37, § 2, van het decreet van 4 april 2014 'betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges' (hierna: DBRC), van de artikelen 63 en 64, eerste lid, van het decreet van 25 april 2014 'betreffende de omgevingsvergunning' (hierna: OVD), en van artikel 33 van de Grondwet (houdende het beginsel van de 'scheiding der machten') :

> "Doordat, de [RvVb] in het bestreden arrest toepassing maakt van artikel 37, § 2 [DBRC] en [zijn] arrest in de plaats stelt van de door de Vlaamse Minister nieuw te nemen beslissing om de reden dat de Vlaamse Minister de vergunning moet weigeren wegens de niet-naleving van de MER-regelgeving daar in de project-m.e.r.-screeningsnota geen rekening werd gehouden met de impact van de tijdelijke bronbemaling op de omgeving in de uitvoeringsfase;
>
> En doordat, volgens de RvVb deze onoverkomelijke legaliteitsbelemmering niet hersteld kan worden door de Verzoekende partij in graad van bestuurlijk beroep omdat een gebrek aan project-m.e.r.-screening in graad van beroep niet verzoend kan worden met de uitdrukkelijke bevoegdheid van de overheid in eerste bestuurlijke aanleg om te oordelen over de ontvankelijkheid en volledigheid van de aanvraag en om te beslissen of er een milieueffectenrapport opgesteld moet worden;
>
> Terwijl, artikel 63 [OVD], gewijzigd door artikel 86 van het [d]ecreet van 26 januari 2024 over de programmatische aanpak stikstof (hierna :'het Stikstofdecreet'), het de vergunningverlenende overheid in beroep mogelijk maakt om de vergunningsaanvraag in haar geheel te onderzoeken, met inbegrip van de project-m.e.r.-screening, en aan de aanvrager te verzoeken om onvolledigheden recht te zetten;

> En terwijl, artikel 64, eerste lid [OVD], ingevoegd met artikel 87 van het Stikstofdecreet, aan de vergunningaanvrager de mogelijkheid biedt om ook in graad van bestuurlijk beroep wijzigingen aan zijn aanvraag aan te brengen en gegevens of documenten aan het dossier toe te voegen;
>
> En terwijl, het ingevolge de scheiding der machten tot de uitsluitende bevoegdheid en recht van het orgaan van actief bestuur behoort om een in beroep gewijzigde aanvraag te beoordelen teneinde tegemoet te komen aan de wettigheidskritieken inzake de project-m.e.r.-screening;
>
> Zodat, de RvVb met het bestreden arrest het bestaan en de inhoud van de artikelen 63 en 64, eerste lid, OVD miskent/schendt door (i) de aanvrager de kans te ontnemen de m.e.r.-screening te vervolledigen[, en] door (ii) de Vlaamse Minister de kans te ontnemen een nieuwe herstelbeslissing te nemen waarbij zij de project-m.e.r.-screening opnieuw kan beoordelen, en desnoods kan vragen of toestaan dat de aanvrager onvolledigheden herstelt of gegevens of documenten toevoegt, wijzigt of vervangt aan/in het aanvraagdossier;
>
> En zodat, de RvVb de artikelen 37, §2 [DBRC], de artikelen 63 en 64, eerste lid [OVD], met het bestreden arrest heeft geschonden."

5. De verzoekende partij licht daarbij toe dat de indeplaatsstelling door de RvVb met toepassing van artikel 37, § 2 DBRC slechts mogelijk is wanneer er sprake is van een "zuiver gebonden bevoegdheid". Dergelijke bevoegdheid zou hier ontbreken gelet op de artikelen 63 en 64, eerste lid, OVD, zoals gewijzigd door het decreet van 26 januari 2024 'over de programmatische aanpak stikstof' (hierna : Stikstofdecreet).

Met betrekking tot de toepassing van het Stikstofdecreet op de zaak, wijst de verzoekende partij op artikel 90, § 1, van dat decreet, dat luidt :

> "De bepalingen van dit decreet zijn ook van toepassing op alle aanvragen betreffende een omgevingsvergunning ingediend voor de inwerkingtreding van dit decreet waarover de bevoegde overheid nog geen vergunningsbeslissing genomen heeft op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, met inbegrip van vergunningsaanvragen die opnieuw moeten worden behandeld na een vernietigingsarrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen."

Zij merkt op dat het Stikstofdecreet in werking is getreden op 23 februari 2024, dat het bestreden arrest dateert van 15 februari 2024 en haar per brief van 23 februari 2024 werd betekend, zodat een herstelbeslissing, na vernietiging zonder indeplaatsstelling, derhalve in de periode na 23 februari 2024 zou worden genomen.

Het kan dan ook volgens de verzoekende partij niet geredelijk worden betwist dat de RvVb bij zijn conclusie dat de m.e.r.-regelgeving is geschonden waardoor bij de herbeoordeling van de aanvraag alleen een onoverkomelijke legaliteitsbelemmering vastgesteld zal kunnen worden, de inwerkingtreding van het Stikstofdecreet over het hoofd heeft gezien.

Beoordeling

6. Het middel voert de schending aan van de artikelen 63 en 64, eerste lid, OVD, in de versie na de wijziging ervan door het Stikstofdecreet. De aangevoerde schending van artikel 37, § 2, OVD en van het grondwettelijk beginsel van de scheiding der machten wordt gesteund op het uitgangspunt dat de RvVb rekening moest houden met de door het Stikstofdecreet gewijzigde versie van de artikelen 63 en 64, eerste lid, OVD.

Het bestreden arrest werd uitgesproken op 15 februari 2024. Het Stikstofdecreet is in werking getreden op 23 februari 2024. De RvVb kan onmogelijk wettelijke bepalingen schenden die op het ogenblik van zijn beslissing nog niet in werking zijn getreden.

Geen enkele bepaling verplicht de bestuursrechter die ervan op de hoogte is of behoort te zijn dat binnen afzienbare tijd een wettelijke bepaling die zijn beslissing zou kunnen beïnvloeden, in werking zal treden, om zijn beslissing uit te stellen tot na die inwerkingtreding.

Het middel is ongegrond.

V. *Kort debat*

7. In deze zaak volstond een kort debat. De zaak wordt definitief beslecht op grond van artikel 19, derde lid, van het cassatieprocedurebesluit.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het cassatieberoep, begroot op een rolrecht van 200 euro en een bijdrage van 24 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, op drieëntwintig september tweeduizend vierentwintig, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Francis Van Nuffel, staatsraad, waarnemend voorzitter,
bijgestaan door
Bart Tettelin, griffier.

De griffier **De voorzitter**

Bart Tettelin **Francis Van Nuffel**